Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza
Redaktor Naczelny: JERZY KONARSKI
Adres Redakcji: Lwów, ul. Chorążczyzny 31. (Tel. 15 i 178). — Adres Administracji: Lwów, ul. Podwale 3. (Tel. 73). — Telef. Nacz. Redaktora 230

GAZETA PORANNA

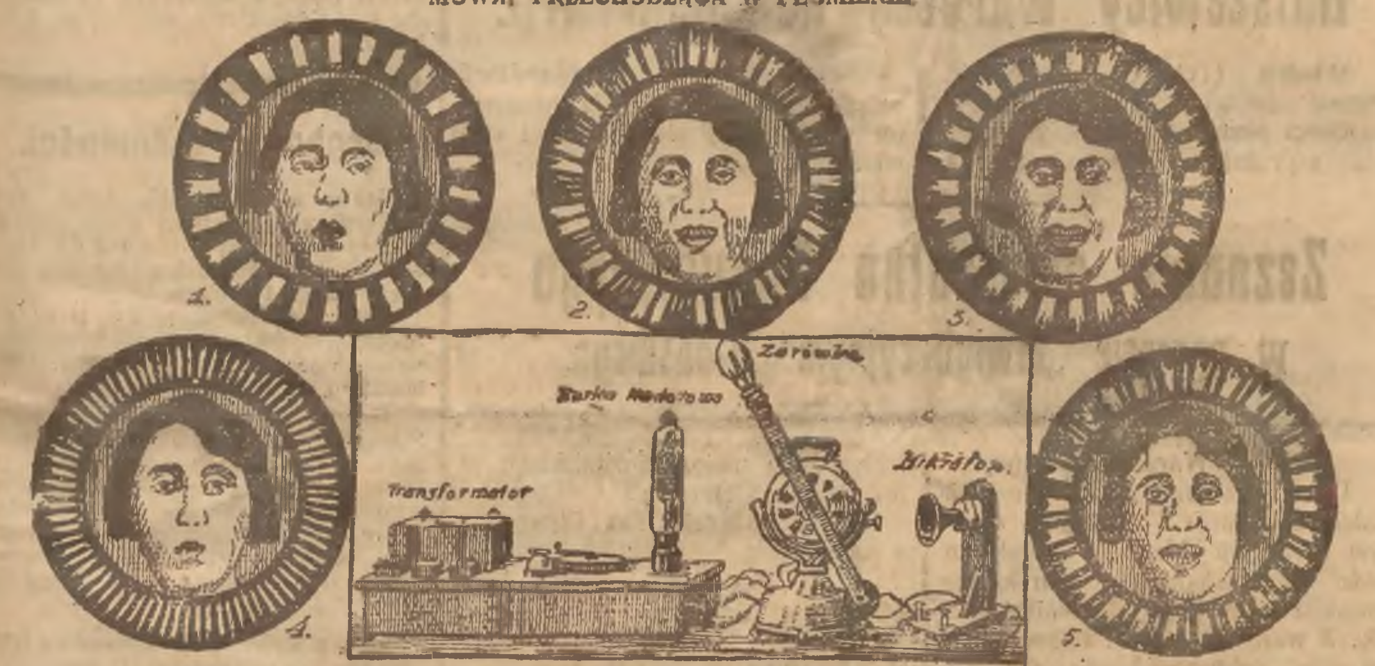
Cena pojedynczego egzemplarza: 300.000 Mp.
Na dworcach poza Lwowem 360.000 Mp.

— ILUSTROWANY DZIENNIK INFORMACYJNY WSCHODNICH KRESÓW —

Nr. 7013 | Lwów, niedziela, 23 marca 1924. | Rok XV.

Zeznania marszałka Piłsudskiego w procesie „inwigilacyjnym" Błońskiego.

MOWA, PRZECHODZĄCA W PŁOMIENIE.

Berliński uczony dr. L. Jacobsohn doszedł drogą długich doświadczeń do **odkrycia sposobu przemiany głosu na znaki świetlne**, które **umożliwiają głuchym i ciemnym odczytywanie mowy ludzkiej** z uwidocznionego na naszej rycinie aparatu. Pod działaniem głosu wprawiona w ruch rotacyjna żarówka wywołuje przy każdym dźwięku inną liczbę promieni świetlnych, **które można zestawiać w wyrazy**, tworzące „mowę płomieni". Koła, uwidocznione naokoło aparatu ilustrują, jakie promienie świetlne wywołują poszczególne litery i dźwięki. Rycina 1) przedstawia literę o w znakach świetlnych, 2) niski dźwięk altowy, 3) ton wysoki, 4) świst, 5) literę e.

na ustaleniu pieniądza.

Po zamknięciu subskrypcji należy jeszcze załatwić cały szereg bardzo ważnych czynności zanim się uruchomi Bank Polski. Czynności te opierać się będą częściowo na wykazach subskrybentów, na stwierdzeniu wpłat itd. **Im później wpłyną subskrypcje tem później zakończą się prace przygotowawcze do uruchomienia Banku Polskiego i wprowadzenia nowej waluty.**

Interes Państwa zarówno jak i dobro osobiste obywateli Państwa wymagają przyśpieszenia subskrypcji Banku Polskiego; zwłoka w składaniu zapisów byłaby tem mniej uzasadniona. **Ludzi, których stać na zakupno jednej akcji za cenę mniejwięcej 180 miljonów marek polskich mamy kilka miljonów, a potrzeba nam przecież tylko jednego miljona akcji!** Dzieło ufundowania Banku Polskiego siłami własnemi nieprzekracza zatem bynajmniej sił gospodarczych obywateli Państwa Polskiego — byle się nie oglądać na innych, **nie czekać, nie zwlekać!**

Jeszcze tylko 10 dni!

Kto jeszcze dotychczas nie subskrybował akcji Banku Polskiego, niech się pospieszy z subskrypcją!

Lwów, 22. marca.

Szybkie i sprężyste załatwienie subskrypcji akcji Banku Polskiego jest czemś więcej, aniżeli zawarciem interesu pieniężnego, lub korzystną lokatą części swego majątku.

Zmobilizowanie w kraju w krótkim czasie stu miljonów złotych jest przedewszystkiem **dowodem najoczywistszym dojrzałości społeczeństwa i zrozumienia, że tą najistotniejszą i najważniejszą dla obrotu pieniężnego kraju instytucję stworzyć należy o własnych siłach i szybko.**

Oglądać się na innych i ociągać się nie wolno. Patrzy na nas zagranica, patrzy na nas kapitał tchórzliwy i płochliwy, którego zaufanie stracić łatwo, zdobyć bardzo trudno.

Szybkie dokonanie subskrypcji nawet na rynku wewnętrznym dobre wywoła wrażenie, przywróci zaufanie do własnych sił, wykaże wzrost zdrowego poczucia ekonomicznego odrodzenia Polski, utwierdzi zwrot ku lepszemu, wzmocni przeświadczenie, że cały kraj pragnie nie uczuciem, lecz czynem naprawy stosunków gospodarczych.

Komitet Organizacyjny Banku Polskiego **zapowiedział zamknięcie subskrypcji bez względu na ilość subskrybowanych akcji najpóźniej na 31. marca r. b.** Pozostaje więc tylko 10 dni — i w ciągu tych 10 dni **powinni wszyscy, którzy dotąd nie spełnili obowiązku, jakim jest subskrypcja bodaj jednej akcji Banku Polskiego — zaniedbanie to naprawić**, aby ich nazwisk nie brakło w spisie tych, którym Państwo będzie zawdzięczało swój dobrobyt, oparty

REWELACJE „BERL. TAGEBLATTU" FAŁSZERSTWEM FORGACHA.

Praga (Tel. GP). „Prager Presse" donosi, że **Benesz miał oświadczyć, iż posiada pewne poszlaki co do osoby, która dopuściła się fałszerstw dokumentów, ogłoszonych przez „Berliner Tageblatt"**. Wedle „Czeskiego Slova", pewne dane wskazują na to, że w fałszerstwie tem współpracował **znany fałszerz dokumentów Forgach.**

NIEMCY ZNOSZĄ TRYBUNAŁY ANTYLICHWIARSKIE.

Berlin. (Tel. GP). Rada państwa zatwierdziła rozporządzenie rządu Rzeszy, mocą którego z dniem 1. kwietnia mają być zniesione trybunały nadzwyczajne dla zwalczania lichwy, pozostaną zaś trybunały dla zbytniego **podnoszenia cen.**

W PALATYNACIE ZNÓW WRZENIE.

Berlin. (Tel. G. P.) Wedle wiadomości z Palatynatu, **stosunki tamt. znowu się pogorszyły.** Od kilku dni bawi tam gen. konsul angielski Clive, który już raz z polecenia rządu angielskiego badał stosunki w Palatynacie.

HOLANDJA NIE UZNA SOWIETÓW.

Haga. (Tel. GP). Druga Izba odrzuciła wspólny wniosek komunistów i socjalistów, domagający się uznania sowietów.

MIN. SIKORSKI W OSTROGU.

Warszawa, 20 marca.

Minist. gen. Sikorski w 3 dniu swej podróży inspekcyjnej w dniu 19 bm. udał się do Ostroga, gdzie witał go na dworcu dowódca wojsk, oraz przedstawiciele władz cywilnych i zrzeszeń wojskowych. Minister Sikorski cały dzień pobytu w Ostrogu, poświęcił 19 pułkowi ułanów, badając szczegółowo stan wyszkolenia pułku, oraz jego rozmieszczenie. Cały pobyt w Ostrogu **pierwszego Ministra spraw wojskowych, który odwiedził to miasto kresowe, nosił cechę goracej manifestacji ludności bez różnicy wyznania na cześć armji.** W drodze powrotnej do Warszawy gen. Sikorski żegnany był na dworcu w Równem przez korpus oficerski, kompanję honorową i **tłumy publiczności.**

MIASTO, ZBURZONE TRZĘSIENIEM ZIEMI.

Waszyngton. (Tel. GP). Donoszą z Tagucigalpa w Honduras, że **część miasta jest zburzona.** We czwartek wkroczyło do **miasta 176 marynarzy** amerykańskich.

Telegramy

MNOŻNA URZĘDNICZA NA KWIECIEŃ.

Warszawa. (Tel. GP). Niektóre dzienniki podały do wiadomości ogółu mylną cyfrę mnożnika, ustalonego dla poborów urzędniczych na kwiecień. — Mnożnik ten wynosi 623.200.

GRZYWNY I KARY PIENIĘŻNE BĘDĄ OBLICZANE W ZŁOTYCH POL.

Warszawa. (Tel. GP). Rada ministrów na posiedzeniu w dniu 19. bm. zatwierdziła rozporządzenie, wedle którego grzywny, kary pieniężne i należytości przewidziane w kodeksie karnym i ustawie karnej ogólnej tudzież w ustawodawczem postępowaniu karnem obliczać należy w wyrokach i decyzjach w złotych pol.

PODWYŻKA CŁA NA PAPIER O 100%.

Warszawa. (Tel. GP). Sejmowa komisja przemysłowo-handlowa załatwiła wniosek posła Prószyńskiego w sprawie podwyżki ceł na papier drukarski. Komisja zaakceptowała podwyżkę cła z 20 na 40% i uchwaliła wezwać rząd do pozostania przy tej wysokości stawki celnej.

SOWIET BIAŁORUSKI ZŁOŻONY Z. POLAKÓW.

Moskwa. (Tel. GP). 17. bm. w Mińsku sowiet powiększonej Białorusi wybrał władzę biało. Przewodniczącym CK. Białorusi został Czerwiakow, sekretarzem jego Polak Staszewski, przewodniczącym Komisarzy Adamowicz, Białorusin (z rodziny polskiej), komisarzem rolnictwa Helman, Polak, komisarzem spr. wew. Czernuszewski, Polak, komisarzem sprawiedliwości Hotner, żyd z Polski, komisarzem zdrowia Stonkowski, Polak.

ULTIMATUM SOW. DO CHIN ODRZUCONE.

Londyn. (Tel. GP). „D. Mail" donosi z Pekinu, że przedstawiciel sowietów w Chinach wystosował do chińskiego ministra spr. zew. notę w formie ultimatum, w której żąda uznania sowietów w ciągu najbliższych 3 dni. Rząd chiński w odpowiedzi na to wezwał przedstawiciela władz sowieckich do opuszczenia Chin. Skutkiem tego sytuacja rosyjsko-chińska jest bardzo naprężona.

AMERYKA PAMIĘTA O SWYCH ŻOŁNIERZACH.

Waszyngton. (Tel. GP). Mimo opozycji prez. Stanów Coolidge'a, Izba reprezentantów 355 głosami przeciw 54 uchwaliła ustawę o wyznaczeniu premji 150 dolarów rocznie tym wszystkim, którzy brali udział w wojnie. W razie przyjęcia tej ustawy przez senat, nowy ten wydatek wyniesie 2 miljardy dolarów, tak, że konieczna będzie emisja specjalnych bonów.

WOLNY OBROT WALUTAMI WEWNĄTRZ KRAJU.

Warszawa. (Tel. G. P.). Na wczorajszem posiedzeniu senatu przystąpiono do sprawozdania Komisji skarbowo-budżetowej o noweli do ustawy upoważniającej ministra skarbu do regulowania obrotów pieniężnych kraju z zagranicą, oraz obrotu obcymi walutami. Po referacie zabrał głos p. wiceminister skarbu Klarner, oświadczając, że obecnie rząd dzięki postępowi sanacji skarbu mógł rozluźnić dotychczasowe przepisy dewizowe. Jeżeli rząd prosi o przedłużenie dotychczasowych upoważnień dla ministra skarbu, to czyni to z tego względu, aby w okresie sanacji mieć w ręku broń wszelkiego rodzaju. Niezależnie od tego ministerstwo przystępuje do dalszego rozluźnienia dotychczasowych przepisów w tym względzie. Rozporządzenie dotyczące wolnego obrotu walutami wewnątrz kraju jest już podpisane i wkrótce będzie ogłoszone. — Rząd zamierza bronić swojej waluty innymi sposobami niż dotychczas i ma nadzieję, że osiągnie lepsze wyniki. — Niemniej jednak zeskrybcie co do wywozu walut i stosunków walutowych za granicą muszą być utrzymane i z tego stanowiska rząd nie zejdzie.

P. Huebner ministrem spraw wewn.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 21. marca.

(K) **Dymisja min. spraw wewn. Sołtana nie została cofnięta przez Prezydenta Rzplitej.** Równocześnie z ministrem spraw wewn. mianowany został prezes sądu apelacyjnego w Warszawie p. **Huebner.** — O tej zmianie na stanowisku ministra spr wewn. prezes Grabski zakomunikował dzisiaj w południe Marsz. Ratajowi. Pan Sołtan wraca z powrotem na stanowisko **wojewody warszawskiego.**

Zwłoka w zaprowadzeniu nowej „ochrony lokatorów"

Warszawa. (Tel. G. P.) Wobec przedłużających się debat nad ochroną lokatorów w Senacie, ze względu na to, oraz że posiedzenie Sejmu w marcu nie przyjdzie już do skutku, **nowa ustawa o ochronie lokatorów nie wejdzie w życie z dniem 1. kwietnia,** jak pierwotnie projektowano.

Bolszewicy wkroczą do Mandżurji.

Wiedeń. (Tel. G. P.) „N. Fr. Presse" donosi z Londynu: Korespondenci pism angielskich w Pekinie wyrażają zapatrywanie, że **bolszewicy wkroczą do Mandżurji w przekonaniu, że chiński gubernator w Mandżurji nie będzie im stawiał oporu.**

Zeznania marszałka Piłsudskiego
w procesie „inwigilacyjnym" Błońskiego.

(Telefonem od naszego korosp.):

Warszawa, 21. marca.

(K). Najważniejszym momentem dzisiejszego dnia rozprawy w sprawie inwiligacji Marsz. Piłsudskiego było przesłuchanie w charakterze świadka pierwszego Marszałka Polski. **Z wejściem Marsz. Piłsudskiego na salę, publiczność cała wstaje z miejsc.** Marszałek wszedł w otoczeniu 2 adjutantów i zajął miejsce na fotelu.

Na wstępie swych zeznań, Marsz. Piłsudski stwierdził, że **istotnie był inwigilowany w Sulejówku i innych miejscach pobytu,** co łatwo mógł spostrzedz, ponieważ przez całe życie przyzwyczaił się do obserwowania otaczającej go inwigilacji. **Był śledzony przez władze rosyjskie, był inwiligowany przez policję austrjacką, w Warszawie inwiligowała go świecka władza okupacyjna.** W okresie, o który chodzi, cała Warszawa w atmosferze po zamachu stanu, rewolucji i kontrrewolucji. Od czasu **opuszczenia** Belwederu — zeznaje Marsz. Piłsudski — był stale **obserwowany niewątpliwie przez te same czynniki partyjne, które doprowadziły do morderstwa przyjaciela jego śp. Narutowicza.**

Adwokat **Paschalski:** Czy stosunki Marszałka z gen. Szeptyckim były takie, iż usprawiedliwiałyby możliwość wydania przez generała Szeptyckiego rozkazu inwigilacji specjalnej?

Marsz. **Piłsudski:** Moje stosunki z gen. Szeptyckim nie należały do **najlepszych. Mogłem przypuszczać wydanie przez niego takiego rozkazu.**

Adw. **Paschalski:** Czy był wypadek zrewidowania członka partji lejówka do majora Świtalskiego w miesiącu październiku?

Marsz. Piłsudski: **Tak. Słyszałem o tem.**

Adw. **Paschalski:** Kiedy Pan Marszałek otrzymał wiadomość, że **telefon w Sulejówku jest podsłuchiwany?**

Marsz. **Piłsudski:** Tego dokładnie określić nie mogę. Spostrzeżenia pochodziły z różnych stron, nie przywiązywałem zbyt wielkiej wagi do całej tej prawy.

Obrońca zapytuje czy były objawy zarządzeń wojskowych nadzwyczajnych w owym okresie?

Marsz. **Piłsudski:** Ściągano specjalne wojska, odpowiednio wybierane z różnych stron kraju do Warszawy.

Obrońca: Znam wypadek, że **Minister spraw wojsk. nie mieszkał ani w domu, ani w hotelu, lecz spędził noc w kordegardzie wojskowej na Placu Saskim.** Cała Warszawa mówiła o wyznaczonych terminach zamachu, przyczem każdego dnia mówiono o innym terminie.

Obrońca zapytuje marsz. Piłsudskiego o **inwigilację jego osoby z czasów okupacji austrjackiej na Lubelszczyźnie.** Na zapytanie, czy inwigilacja ta była prowadzona z rozkazu ówczesnego generał-gubernatora Szeptyckiego, Marsz. Piłsudski odpowiada, że **nie sądzi, aby inwigilacja mogła być zarządzona bez wiedzy gen. Szeptyckiego.**

Obrońca: Czy pan Marsz. pamięta datę swego aresztowania w Warszawie przed wywiezieniem do Magdeburga?

Marsz. **Piłsudski:** Było to 22. lipca w nocy.

Obrońca: Czy w przeddzień aresztowania pan Marszałek widział gen. Szeptyckiego? Dokąd wówczas gen. Szeptycki się udawał?

Marsz. **Piłsudski:** Spotkałem gen. Szeptyckiego, jechał wtedy do Belwederu.

Obrońca: Stwierdzam, że mieszkał w Belwederze wówczas pruski generał-gubernator Beseler.

Przewodniczący pułk. dr. Daniec zapytuje o stosunki osobistości rządzących w owym czasie do Marsz. Piłsudskiego.

Marszałek oświadczył, że **odpowiedź na te pytanie wymagałaby dłuższego wywodu.** Stosunek swój do tego rządu określił w przemówieniu publicznem, w którem motywował, że nie mógł pozostać na stanowisku swojem, albowiem w skład rządu wchodziły osoby moralnie odpowiedzialne za zamordowanie przyjaciela jego śp. Narutowicza.

W końcu przewodniczący zapytał obie strony, **czy domagają się zaprzysiężenia Marszałka.** Zarówno prokurator jak i obrona **żądania takiego nie wysunęły. Sąd wobec tego uznał zaprzysiężenie Marsz. Piłsudskiego za zbyteczne**

Marsz. Piłsudski opuścił w otoczeniu adjutantów salę, **publiczność wstała z miejsc na znak hołdu.**

WIELKIE POWODZENIE POŻYCZKI DOLAROWEJ.

Warszawa. (Tel. GP). Ministerstwo skarbu komunikuje o **niezwykłem powodzeniu pożyczki dolarowej.** W ciągu 6 dni zakupiono 35.000 obligacyj po 5 dolarów.

Drobne wiadomości.

Brawo wojskowi! Na skutek akcji subskrybcyjnej, podjętej przez redakcję „Polski Zbrojnej", w ciągu 3 dni różne oddziały wojskowe zakupiły z górą 3300 akcyj Banku Polskiego.

Delegatami polskimi do Rady unji międzyparlamentarnej w Strassburgu wybrano sen. Buzka i prof. uniw. Dembińskiego.

Groźba nowego strajku w Anglji. Syndykat robotników transportowych postanowił ogłosić w sobotę strajk generalny, jeżeli do tego czasu nie nastąpi porozumienie w sprawie wysokości płac. Robotnicy budowlani, oraz pracownicy biur przewozowych grożą również strajkiem, o ile liczba godzin pracy będzie zwiększona.

Termin wyborów do parlamentu francuskiego naznaczono na 11. maja.

Dwaj uczestnicy lotu naokoło świata przybyli do Engen w Stanie Oregon, gdzie musieli wylądować. Torpedowcy amerykańskiej marynarki wojennej otrzymały polecenie niesienia pomocy lotnikom w czasie ich przeprawy nad Oceanem Spokojnym.

202 miljardy

przekroczyła akcja „Gazety Porannej“ rzecz subskrypcji Banku Polskiego.

MAŁOPOLSKI ZWIĄZEK MŁYNARZY WE LWOWIE, przyłączając się do akcji „Gazety Porannej“, subskrybował **200 sztuk akcji** Banku Polskiego, a to w osobach: p. Hermana AXELBRADA, właściciela młyna parowego we Lwowie, który subskrybuje **60 akcji**, p. Alfreda FRÄNKLA, właśc. młyna parowego w Przemyślu, który subskrybuje **50 akcji**, Firmy JÓZEF THOM I SYN, młyn parowy we Lwowie, którzy subskrybują **40 akcji**, młyna „MARJA HELENA“ we Lwowie, który subskrybuje **20 akcji**, MAŁOPOLSKIEJ SPÓŁKI MŁYNARZY, która subskrybuje **30 akcji**, łącznie **akcji 200** — wszystko w Banku Unji w Polsce, oddział we Lwowie. — Równocześnie MAŁOPOLSKI ZWIĄZEK MŁYNARZY zaprasza WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZWIĄZKU do dalszej akcji i jednania subskrybentów.

P. Józef BERN, prok. Firmy „Premier“ we Lwowie, na zaproszenie P. Pawła SETKOWICZA, Dyr. Tow. „Premier“, subskrybuje w Warsz. Banku Dysk. we Lwowie **1 akcję** i zaprasza do dalszej subskrypcji i jednania subskrybentów P. Jakóba LEHRERA, prok. Ski Naft. „Nafta“ we Lwowie i P. Józefa SEELENFREUNDA, Dyr. Ski Akc. „Dąbrowa“.

P. Dr. Szymon HUBNER na zaproszenie P. Dra J. ALTERA subskrybuje w Banku Małop. **1 akcję** i zaprasza do dalszej subskrypcji i jednania subskrybentów P. Marjana KOMARNICKIEGO, prok. A. B. Z. we Lwowie i P. Włodzimierza MENYSZKEWICZA, dysp. giełd. Banku Towar. we Lwowie.

Wytwórnia chem.-farmaceutyczna „GALEN“ we Lwowie na zaproszenie P. aptekarza Dz. B. SCHEINBACHA subskrybuje w Zakł. Kred. dla Miast Mał. **1 akcje** i zaprasza do dalszej subskrypcji i jednania subskrybentów P. Apt. Kajetana KAJETANOWICZA we Lwowie, ul. Słoneczna i Hurtownię chem.-farmaceutyczną „PHARMATIA“ we Lwowie, ul. Piekarska.

P. Dr. Jerzy APFEL na zaproszenie P. Ignacego AGIDA, prok. L. B. Dep. we Lwowie, oprócz poprzednio subskrybowanych w gminie Ustrzyki Dolne **5 akcji**, subskrybuje dodatkowo **5 akcji** w L. B. D. i zaprasza do dalszej subskrypcji i jednania subskrybentów P. Dra Romana LENARTOWICZA, przem. naft. w Ustrzykach Dolnych i P. Zbigniewa BIELUCHOWSKIEGO, Dyr. Rafinerji w Ustrzykach Dolnych, oraz P. Ed. HAUSERA, przem. naft. w Ustrzykach Dolnych.

P. Józef KALISCH na zaproszenie P. Ignacego KALISCHA, oprócz **poprzednio subskrybowanych 2 akcji** B. P., **subskrybuje dalsze 2 akcje w L. B. Dep.**

P. Tadeusz GERSTMAN, inspektor kolei państw. we Lwowie, na zaproszenie p. K. CZERNEGO subskrybuje **1 akcję** w P. K. K. P. i zaprasza do dalszej subskrypcji p. Ottona MAYR'A, rewidenta kolei państ.

P. Zofja NEMETHI na zaproszenie P. Dyr. Zygmunta HUETA subskrybuje w Banku Dysk. Warsz. **1 akcję** i zaprasza do dalszej subskrypcji i jednania subskrybentów P. Regine GOLDBLATT i P. Alfreda PLOHNA w Banku Dyk. Warsz.

P. Marja RAMBAUSZEK na zaproszenie P. Dyr. Z. HUETA subskrybuje w Banku Dysk. Warsz. **1 akcję** i zaprasza do dalszej subskrypcji i jednania subskrybentów P. Józefa LUSTIGA i P. Zygfryda SZWARZWALDA, urzędników Banku Dysk Warsz.

ZWIĄZEK STUDENTÓW INŻYNIERJI POLITECHNIKI LWOWSKIEJ, przyłączając się do akcji „Gazety Porannej“, subskrybuje **1 akcję** B. P. w P. K. K. P. we Lwowie i zaprasza do dalszej subskrypcji i jednania subskrybentów KOŁO MECHANIKÓW - STUDENTÓW POLIT. LWOWSKIEJ, oraz CZYTELNIĘ AKADEMICKĄ we Lwowie.

P. Dr. Ludwik WOLISCH na zaproszenie P. Dra R. HÜBLA subskrybuje w A. B. Z. **1 akcję** i zaprasza P. Dra Jerzego REICHENSTEINA i p. Herberta GOTLIEBA, referentów w Tow. „Premier“.

P. Julian ENGLENDER, wicedyr. Akc. Banku Związk., w odpowiedzi na zaproszenie P. Dra Józefa ALTERA, subskrybuje w A. B. Z. **2 akcje** i zaprasza do dalszej subskrypcji i jednania subskrybentów P. Karola LARSKIEGO, współwłaśc. Firmy „Terma“, Lwów, ul. Leleweia 5 i Firmę „POLSKI TOWAR“ we Lwowie, ul. Trzeciego Maja.

P. Dr. Artur RAPPAPORT, adwokat i Dyr. Syndykatu drzewnych producentów we Lwowie w Izbie handlowej, na zaproszenie P. Dra R. HÜBLA subskrybuje w Spółdzielczym Banku Kup. we Lwowie, ul. Kościuszki, **1 akcję** i zaprasza do dalszej subskrypcji i jednania subskrybentów P. Dra Mieczysława REICHENSTEINA, lekarza dentystę we Lwowie przy ul. Akademickiej i P. Edwarda BURKERA, dysp. giełd. Banku Komerc. we Lwowie.

P. Ignacy GOLD, Dyr. Firmy „Ząb“ we Lwowie, ul. Senatorska 6. na zapr. P. Maurycego WOLLMUTHA, Dyr. Tow. Akc. „Tartaki“ w Chodorowie, oprócz poprzednio subskrybowanych, subskrybuje **1 akcję** w P. K. K. P. i zaprasza do dalszej subskrypcji i jednania subskrybentów P. N. KORNA, Dyr. Małop. Ski Drzew. Lud. we Lwowie, ul. Trzeciego Maja l. 5.

Tkalnia chem. „LEOPOL“ na zaproszenie p. Karola STOCKA subskrybuje **2 akcje** i zaprasza do dalszej subskrypcji i jednania subskrybentów Mechaniczną tkalnię „LEN“ we Lwowie, ul. Tkacka 27.

*

SPROSTOWANIE DO LISTY Z NUMERU 7011.

KARPACKA SKA DRZEWNA we Lwowie na zaproszenie Firmy GOLDWASSER I BERLFEIN subskrybuje przez członka Rady Nadzorczej P. Bernarda GOODMANA w A. B. Z. **5 akcji** i zaprasza do dalszej subskrypcji i jednania subskrybentów KONCERN DRZEWNY Ska z O. we Lwowie, ul. Kopernika.

Wykaz ostatnio subskrybowanych akcji;

P. Herman Akselbrad	60 akcji
P. Alfred Fränkel	50 akcji
Pp Józef Thom i Syn	40 akcji
„Marja Helena“ młyn parowy	20 akcji
„Małop. Ska młynarzy“	30 akcji
P. Józef Bern	1 akcja
P. Dr. Hübner	1 akcja
Wytwórnia „Galen“	1 akcja
P. Dr. J. Apfel	5 akcji
P. J. Kalisch	2 akcje
P. T. Gerstman	1 akcja
P Zofja Nemethi	1 akcja
P. M. Rambauszek	1 akcja
Związek Stud. Inż. Polit. Lwow.	1 akcja
P Dr. L. Wolisch	1 akcja
P. J. Englender	2 akcje
P. Dr. A. Rappaport	1 akcja
P. Ignacy Gold	1 akcja
Firma „Leopol“	2 akcje
Poprzednio	904 akcji
Razem	1125 akcji

czyli 202.480,000.000 Mkp.

Pożegnanie zasłużonego dowódcy.

Lwów, 21. marca.

Od gen. dyw. Wład. Jędrzejewskiego otrzymaliśmy następujące pismo:

Szanowny Panie Redaktorze!

Ustępując w najbliższym czasie ze stanowiska Dowódcy Okręgu Korpusu Nr. VI. pragnąłbym pokrótce dać wyraz tym myślom i uczuciom, jakie nasuwają mi się w chwili rozstania. A więc przedewszystkiem niech mi wolno będzie **podziękować prasie lwowskiej za tak wypróbowaną i ofiarną współpracę we wszystkich kwestjach, dotyczących armji, jej trosk i potrzeb.** Współpraca ta w wybitnej mierze poparła moje własne usiłowania, była ich uzupełnieniem, a wskazując w sposób lojalny i owiany szczerym duchem obywatelskim istniejące braki i niedomagania, przyczyniała się niejednokrotnie do ich usunięcia. Gdybym miał jednak wskazać to pole, które uważam za teren najistotniejszych świadczeń prasy lwowskiej na rzecz Armji, — będzie to **dziedzina popularyzowania wśród społeczeństwa idei naszej siły zbrojnej.** W tym zakresie **zasłużyła się prasa rzeczywiście ponad wszelkie uznanie,** nie szczędząc cennego czasu i miejsca, aby społeczeństwo do spraw wojskowych zbliżyć, **zainteresować je zagadnieniami obrony Państwa i rzucić złoty pomost zaufania i współdziałania między czynnikami wojskowymi i obywatelskimi.**

Osobno pragnąłbym podziękować **tym właśnie obywatelskim czynnikom, jak i całemu społeczeństwu.** Winien mu jestem szczególną wdzięczność. Ono bowiem sprawiło, że okres służby, spędzony na opuszczanym obecnie posterunku, wspominać będę zawsze z głębokiem wzruszeniem. **Pomoc i serdeczne zrozumienie dla potrzeb żołnierza, a obok tego tyle dowodów ciepła i życzliwości,** składanych zewsząd mnie osobiście, czynią nie **dłużnikiem** społeczeństwa i wiążą uczucia moje dozgonnie z miastem i jego ludnością.

Wreszcie niech mi wolno będzie na tem miejscu podziękować wszystkim lokalnym Władzom i Urzędom cywilnym, z jakimi stykałem się z tytułu swej służby. Wszędzie znajdowałem gotowość pomocy i zewsząd udzielano mi jej w najwydatniejszym zakresie.

Dca Okr. Korp. VI
Jędrzejewski
Gen. Dyw.

Widmo ostrzega przed śmiercią.

NIESAMOWITE WIDZENIE ANGIELSKIEGO AMBASADORA. — CZŁOWIEK NIOSĄCY TRUMNĘ. — SPOTKANIE PO LATACH. — NIEZNAJOMY LIFTBOY ZAPRASZA DO WINDY. — KATASTROFA

Paryż, w marcu.

(f) Słynny astronom francuski Flammarion, który ze szczególnem zamiłowaniem badał zagadnienie bytu zagrobowego i tzw. „duchów“ opowiada następujący **autentyczny, świadectwami stwierdzony fakt,** który musi wzbudzić zastanowienie nawet w najzaciętszym sceptyku, niewierzącym w „duchy“:

Lord **Dufferin,** były ambasador angielski w Paryżu, bawiąc raz u krewnych w Irlandji, **obudził się pewnej nocy**

z uczuciem niewytłómaczonego lęku.

Jakby pociągnięty niewidzialną siłą podszedł do okna i w świetle księżyca spostrzegł nagle **człowieka niosącego jakiś ciężar.** Człowiek ów szedł powoli, jakby z trudem, toteż lord mógł rozeznać, że owym **ciężarem była trumna.** Nieznajomy nagle obejrzał się i sir Dufferin zobaczył

oblicze niezwykle szpetne i odrażające.

Lord jeszcze nie ochłonął z wrażenia, jakie na nim zrobiło to niezwykłe zjawisko, a już człowiek z trumną **znikł nagle — jakby się zapadł w ziemię.**

Nazajutrz po bezsennie spędzonej nocy, lord **Dufferin usiłował** za wszelką cenę wynaleść owego człowieka, by rozprószyć trapiące wątpliwości, **czy miał do czynienia**

z żywą istotą, czy z widmem.

Poszukiwania nie odniosły skutku i lord zaczął przypuszczać, że padł

ofiarą halucynacji. Minęło kilka lat. Dufferin, który został tymczasem ambasadorem w Paryżu, zapomniał o swem przywidzeniu, gdy nagle zetknął się z niem niespodzianie twarzą w twarz:

Udając się na ucztę do pierwszorzędnego hotelu paryskiego, **doznał tego samego uczucia nagłej trwogi, co owej pamiętnej nocy.** Mimoto szedł dalej, by zapomocą windy udać się na górę do sali restauracyjnej. Nagle

cofnął się z okrzykiem zgrozy: Służący, otwierający przed nim Służący, otwierający przed nim windę — **to był jego nieznajomy,** który owej nocy niósł trumnę w świetle księżyca. Tasama odrażająca, **jakby martwa twarz.** Lord nie uszedł ani pięciu kroków, gdy **rozległ się ogłuszający huk: winda zerwała się nagle,** grzebiąc trzy trupy. Wśród nich **był także nieznajomy służący.**

Jak się okazało, człowieka tego wynajęto w owym dniu do pomocy i **nie wiedziano, jak się nazywał i skąd pochodził...**

Sowieckie metody przeciw macierzyństwu

ULEGALIZOWANIE PEWNYCH ZABIEGÓW, KTÓRE W INNYCH PAŃSTWACH SĄ SUROWO KARANE. — URZĘDOWA TRÓJKA MA ROZSTRZYGAĆ, KIEDY PAŃSTWO SOWJECKIE MA ZRZEC SIĘ NOWEGO OBYWATELA... — USTAWOWE PRZYPADKI ZEZWOLENIA NA ZABIEG. — SOWJETY SĄ DUMNE ZE SWEJ USTAWY, — KTÓRĄ UWAŻAJĄ ZA SZCZYT POSTĘPU I HUMANITARNOŚCI...

(Oryginalna korespondencja „Gazety Porannej“).

Moskwa, 18. marca.

Rząd sowiecki wydał świeżo ustawę, mającą dokładnie uregulować... **prawo kobiet do... bezkarnego spędzenia płodu.** W Rosji, jak wiadomo, od chwili zapanowania bolszewików, **„wolna miłość“ stała się główną podstawą stosunków familijnych i rodzinnych,** a „samorozporządzalność“ matek co do własnych dzieci również ogłoszono jako „nienaruszalne prawo“ każdej kobiety. Nic więc dziwnego, że sztuczne spędzanie płodu stało się niemal codziennem zjawiskiem w szerokich warstwach ludności, a przez władze milcząco zlegalizowanem. Obecnie w „Prawdzie“ ogłoszono **dekret o „prawnych podstawach“** tego zjawiska. Oto treść tej ustawy:

odpowiednie zaświadczenia,

W każdym rejonie organizuje się t. zw. „trójkę“, która ma za zadanie **wydawać kobietom** — na ich prośbę **uprawniające do spędzenia płodu.** Komisje te — „trójki“ — składają się z przedstawicieli trzech urzędów: **„gubzdrawa“** (gubernjalny urząd ochrony zdrowia publicznego), „socstrachu“ („socjalnego zabezpieczenia“), **„żenotdieła“** (oddział kobiecy).

W jakich wypadkach „spędzenie płodu“ jest dozwolone i cieszy się obroną państwa?

Na to pytanie daje dokładną odpowiedź ogłoszona świeżo „instrukcja wykonawcza“ do tej ustawy. Przewiduje ona rozmaite powody naprzykład: 1) Jeśli stan ten nastąpił jako rezultat gwałtu albo podstępnie przez wyzyskanie stanu bezprzytomnego kobiety. 2) Jeśli o zezwolenie na zabieg prosi **niezamężna i niepełnoletnia kobieta.** 3) Jeśli stan ciąży jest wynikiem wykorzystania względem tej kobiety jej materjalnej lub służbowej zależności od mężczyzny (nie męża), faktycznego ojca mającego się urodzić dziecka. 4) Jeśli chodzi o **kobietę samotną,** nie mającą w danej chwili zarobku. 5) Jeśli rodzina kobiety, utrzymująca się pracą, liczy już kilkoro dzieci, **a dalsze zwiększenie ilości dzieci może pogorszyć materjalne warunki.** Mające się urodzić dziecko może być legalnie skazane na zagładę, o ile już ma przynajmniej troje braci lub sióstr żywych.

Nadzwyczaj zajmującym z punktu widzenia ogólno ludzkiej „moralności“ jest paragraf, zezwalający na ten zabieg **„w razie dłuższego bezrobocia męża i żony oraz w wypadkach skrajnej nędzy materjalnej,** — stwierdzonej indywidualnie“.

Ostatnim wypadkiem jest „legalizacja“ konieczności ochrony zdrowia matki, lub też przyszłego pokolenia, t. j., gdy lekarze stwierdzą, iż **matka choruje na gruźlicę, epilepsję,** chorobę umysłową, odziedziczoną głuchotę i t. d.

Nb. prasa sowjecka uważa wymienioną ustawę jako ostatnie słowo wiedzy i humanitarności ludzkiej wobec kobiety...

—o—

Z sali odczytowej.

(Odczyty prof. Nadolskiego: „O zdrojowiskach polskich“ i dyr. Kolischera: „Polski monopol tytoniowy, w sali Tow. Politechnicznego).

Lwów, 21 marca.

(B) Z inicjatywy Komisarza oszczędnościowego, p. Moskalewskiego uprosiło Tow. Politechniczne we Lwowie prof. Nadolskiego, aby wyraził swą opinję o zdrojowiskach państwowych, oraz dyr. Kolischera, aby wypowiedział się o polskim monopolu tytoniowym. Prof. Nadolski podał środki sanacji zdrojowisk polskich: Ciechocinka, Buska, Krynicy i Szkła. Należy je wyłączyć z ogólnej administracji, udzielić w r. 1924 pożyczki w kwocie 300.000 złp., w latach 1925—29 w kwocie 1,000.000 złp. na cele inwestyc. Gdyby tak postąpiono, zdaniem prelegenta, już w latach 1930—4 zysk wynosiłby połowę dochodu, a od r. 1935 — cały dochód (2½ milj. zł.).

Drugi prelegent, p. Kolischer wskazał wytyczne, obowiązujące w razie dzierżawy monopolu tytoniowego i zajął się szczegółowo organizacją monopolu tytoniowego w własnym zarządzie. Należałoby utworzyć następujące działy: dział zabezpieczenia surowca, fabrykacyjny i budowlany. Nawiązując do działu pierwszego, którego zadaniem byłoby kupowanie tytoni zagranicznych, podkreślał prelegent konieczność powierzenia tych agend wytrawnym fachowcom i zwrócił uwagę, że powierzenie — w związku z pożyczką włoską — firmom włoskim Hugo i Toleo Pocchioli dostawy 60 prc. ogólnego zapotrzebowania jest dla państwa niekorzystne.

†

Z Krzysztofowiczów

Ludwika Karolowa Starckowa

wdowa po właścicielu Zakładu ogrodniczego

po ciężkich cierpieniach, zaopatrzona Św. Sakramentami zmarła dnia 21 marca 1924 w 54 roku życia.

W smutku pogrążony syn z Rodziną zaprasza krewnych i znajomych na obrzęd pogrzebowy, który się odbędzie w niedzielę dnia 23. marca 1924 r. o godz. pół do 4-ej po południu z domu żałoby przy ul. Zborowskich l. 9 na cmentarz Łyczakowski do grobowca rodzinnego

Likwidacja obozów dla internowanych.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 21. marca

(K) Likwidacja obozów dla internowanych znajduje się na ukończeniu, a położenie prawne jeńców zostało utożsamione z położeniem prawnem azylantów w Polsce. Na wypadek, gdyby się okazało, że poszczególny jeniec nie zasługuje na przyznanie mu prawa azylu, będzie uznany za niepożądanego cudzoziemca i ewentualnie wydalony z granic Państwa.

15

LEON PERUTZ i PAWEŁ FRANK.

Cud Ulama Singha.

Historja nieprawdopodobna.

Tłum. J. Stycz.

(Ciąg dalszy).

Dr. Kircheisen bowiem cofnął się gwałtownie z powrotem za próg i zmięszany stanął w otwartych drzwiach. Pokój tonął w ciemnościach. Daremnie usiłowały oczy uchwycić kształt jakiegokolwiek przedmiotu. Tylko przez otwarte drzwi, w których stał dr. Kircheisen wpadała szeroka struga światła i rozjaśniła część pokoju.

— Niechże pan drzwi zamknie! — usłyszał lekarz głos barona. — Sam mi pan przecież zaordynował ciemność.

...Nic mu nie przepisywałem... — pomyślał lekarz, zamknął jednak drzwi za sobą i stał oszołomiony nieco ciemnością.

— Tak, moje dziecko, nie mogę ci nic poradzić. — rozległ się znowu głos barona, który widocznie usiłował żartować. — Pan doktor jest ostry. Musimy go słuchać.

— Ale wolno mi będzie przyjść po południu? — zapytała artystka.

— Takbym tego pragnął — żalił się baron — ale doktor nie pozwala.

— Lecz jutro? jutro o tej porze...

— Jutro — powtórzył baron i przerwał. — Miejmy nadzieję, że jutro wszystko minie... A teraz bądź zdrowa, moje dziecko...

— Czy mogę teraz prosić — odezwał się lekarz i otworzył drzwi. Gdy opuścili ciemny pokój, Melitta Ziegler przymknęła oczy i przysłoniła je ręką.

— Jak światło oślepia... Dlaczego pan, panie doktorze, zaordynował mu ciemność? Czy wskutek wypadku także wzrok nadwerężył?

— Bezpośrednio nie — odpowiedział lekarz, który sam był mocno zdziwiony ciemnością panującą w pokoju barona. — Ale w takich wypadkach, zazwyczaj poleca się ciemność, bo w ten sposób wytwarza się najzupełniejszy spokój.

— O Boże, żeby się tylko jaknajszybciej skończyło!

— Miejmy nadzieję.

— Zdaje się jednak, że go to mocno wstrząsnęło. Nie mogłam go wprawdzie widzieć, ale głos jego brzmiał zupełnie inaczej, niż zwykle. Z początku myślałam, że to głos innego człowieka.

— Sądzi pani, że głos jego tak nadzwyczajnie się zmienił? — zapytał lekarz zainteresowany. — Jak głos obcego człowieka?

— Prawie, że tak. Taki wstrząs nerwowy nie musi być drobnostką. Czy i pan odjeżdża doktorze? — zapytała artystka, widząc kapelusz i laskę w rękach doktora.

— Tak, na chwilę do mego mieszkania.

— Pan mieszka w pierwszym okręgu? Więc proszę, jedź pan ze mną — bardzo proszę, — z największą przyjemnością... Proszę zupełnie bez ceremonji, zejdzie pan, gdzie pan zechce, w pobliżu mieszkania pana albo na Ringstrasse. O czem pan tak myśli, panie doktorze, wcale pan nie słyszy, co mówię!

Dr. Kircheisen w istocie odbiegł myślą od tematu rozmowy. W zachwyceniu wlepił wzrok w jedno z parterowych okien willi, z którego właśnie baronówna bardzo zręcznie, jak akrobatka, śmiejąc się przytem przekornie, po dość nawet wysokiem, karkołomnem podmurowaniu spuszczała się na dół do ogrodu.

— Niech pani spojrzy — wskazał dr. Kircheisen — taki dzikus, taka urocza psotnica!

— No tak — powiedziała obojętnie artystka, wsiadając do powozu — jeżeli się panu coś takiego podoba. — Niech pan usiądzie obok mnie. Będzie to wprawdzie trochę dziwacznie wyglądało, że dama powozi, a pan siedzi obok, ale przypuszczam, że sobie pan nie wiele z tego robi.

...Baronówna i jej przyszła macocha widocznie nie zgadzają się ze sobą..., myślał lekarz, siedząc obok artystki... Melitta Ziegler tak potraktowała biedną dziewczynę, jakgdyby była powietrzem. Naturalnie, macocha! Stara historja. Trochę zazdrosna o „Śnieżkę za górami“...

— Nie umiem panu wyrazić jak bardzo ta cała sprawa mnie dotknęła — powiedziała artystka po chwili. — Muszę się położyć, jak wrócę do domu. A jutro właśnie gram rusałkę z nowym Henrykiem, panem Lauterböckiem z Düsseldorfu. — Czy zna pan Lauterböcka? Bardzo utalentowany. Tylko trochę za wiele pluje, gdy wpada w ferwor. A nie ma pan pojęcia, panie doktorze, jak bardzo to jest przykre dla partnerki.

(C. d. n.)

Nowiny z Przemyśla.

(Od naszego korespondenta).

Przemyśl, w marcu.

Karnawał skończony. Liczne **pikniki,** bale i reduty przyniosły **dość pokaźny dochód** instytucjom dobroczynnym, które jednak urządzają pokarnawałowe zbiórki uliczne. Te zbiórki uliczne są istną plagą dla publiczności i należałoby wreszcie skończyć z tą uliczną żebraniną, do której przywykliśmy w okresie wojennym. Ale nie możemy żalić się na brak urozmaicenia, gdyż właściciele niektórych lokalów publicznych urządzają dancingi, jakgdyby nam nic więcej nie brakowało do szczęścia. Natomiast w życiu artystycznem miasta przeważnie panuje miernota. „Fredreum“ grywa operetki przy wysprzedanej sali, a od czasu do czasu zagości do nas jakiś podrzędny zespół, który wyjeżdża z pustą kasą. Od roku nie było już u nas żadnego koncertu. Biura koncertowe uważają, że Przemyśl jest abderą prowincjonalną i dlatego nigdy nie urządzają w Przemyślu koncertów. A przecież dawniej mieliśmy występy wybitnych skrzypków i pianistów na które tłumnie uczęszczała publiczność, że wymienię tylko nazwiska kilku wybitniejszych wirtuozów. którzy w ostatnich latach wystąpili na estradzie koncertowej w Przemyślu (Egon Petri, Erika Morini, Jarosław Kocian). Dziś jednak pozostały nam tylko dancingi, marne operetki amatorskie itp. — Tyle co do życia artystycznego. W życiu ekonomicznem i handlowem zastój. Liczba bezrobotnych wzrasta z każdym dniem, a miasto nasze dzięki apatji społeczeństwa i czynników rządowych schodzi do rzędu miasteczek, w których ludność wyżyć nie może, gdyż pola do pracy brak. Toteż emigracja wzrasta i liczne rzesze opuszczają nasz kraj, by daleko za oceanem na obczyźnie pracować dla innych

UROCZYSTY PORANEK

u czci śp. Stanisława Piątkiewicza.

Przemyśl, 19. marca.

Byłych uczniów Gimnazjum I. im. Juljusza Słowackiego w Przemyślu zawiadamia się, że w sobotę 22. marca 1924 o godz. 11'45 w południe odbędzie się w Gimnazjum I. w Przemyślu **Uroczysty Poranek** dla uczczenia pamięci długoletniego dyrektora, niezmordowanego pracownika i wychowawcy **śp. Stanisława Piątkiewicza.** Program uroczystości: 1) Msza żałobna za spokój duszy śp. dyr. St. Piątkiewicza w auli gimnazjalnej, 2) Poranek w sali teatru gimnazjalnego.

ARESZTOWANIE 39 EMIGRANTÓW.

Warszawa, 20. marca.

(K) Policja warszawska aresztowała wczoraj na dworcu, w kilka minut przed odejściem pociągu gdańskiego 39 emigrantów. a to z powodu podejrzenia, iż mają dokumenty fałszowane.

KRADZIEŻ NUMIZMATU

Warszawa, 20. marca.

(K) W tut. „Zachęcie Sztuk Pięknych“ dokonano kradzieży. Złodziej wyjął z gablotki zawierającej cenne przedmioty sztuki monetę złotą półimperjałową o dużej wartości numizmatycznej. Aresztowano 2 osoby ze służby gmachu „Zachę-

Na lwowskiem bagnisku.

13-letnia dziewczynka zaraża 8-letniego chłopca chorobą weneryczną.

STRASZNE ODKRYCIE MATKI. — POTWORNE A ZARAZEM NIEPRAWDOPODOBNE WPROST ZEZNANIE CHŁOPCA. — TRAGEDJA MAŁOLETNIEJ DZIEWCZYNY. — ORGJE MAŁOLETNICH CHŁOPCÓW W SZKOLE.

Lwów, 21. marca.

(h). Z obowiązku dziennikarskiego notujemy dziś fakt, na który musimy zwrócić uwagę odpowiednich czynników. Potworność i ohyda tego faktu jest jednak tego rodzaju, że **pióro wprost wzdryga się przed jego opisem.** Wszelkie dotychczasowe **opisy powojennej demoralizacji i zdeprawowania bledną wobec faktu, o którym poniżej mowa.**

Oto żona pewnego funkcjonarjusza M. K. E. **stwierdziła onegdaj u swego**

8-letniego syna normalne objawy pewnej choroby wenerycznej.

Zaniepokojona do najwyższego stopnia tym faktem, rozpoczęła indagację swego syna, który zeznał, że

utrzymywał od dłuższego czasu stosunek z 13-letnią dziewczynką, która zaraziła go tą chorobą.

Po otrzymaniu tych wiadomości zawiadomiła matka o tem policję, która po przeprowadzeniu dochodzeń

aresztowała ową 13-letnią dziewczynkę.

Aresztowana przyznała się do **stosunku z tym małoletnim chłopcem** i zapodała, że pewnego razu, kiedy jej rodzice **pokłócili** się w mieszkaniu i wywołali awanturę, **ona zbiegła do swych sąsiadów,** a mianowicie do zamieszkałego w tej realności ślusarza. Gdy położyła się spać, ślusarz ów

dokonał na niej gwałtu i zaraził ją chorobą weneryczną.

Na podstawie tych zeznań aresztowano owego ślusarza, **ale** wskutek braku dowodów winy **wypuszczono go na wolność.**

Bardzo **znamienne** zeznania, a świadczące o **niebywałem zdeprawowaniu najmłodszego pokolenia** złożył ów 8-letni chłopak, uczeń jednej ze szkół powszechnych. O ile by jego zeznania, w których opisuje **fantastyczne wprost orgje, odbywane w tej szkole,** (nazwą tej szkoły służymy odpowiednim czynnikom) polegały na prawdzie, to doprawdy, że opieka nad młodzieżą w tej szkole **urągałaby wszelkim zasadom wychowania.**

Nie wątpimy, że odpowiednie czynniki zainteresują się tą sprawą i uczynią wszystko, co tylko będzie w ich mocy, bo podobne fakty więcej się nie zdarzyły.

Właściciel dóbr przegrał majątek w karty.

Z zamożnego ziemianina w ciągu paru dni nędzarzem.

PARTJE HAZARDOWE „BACCARATA“ W KAWIARNI WIEDEŃSKIEJ. — GOSPODARZ OGRYWA GOŚCI. — PRZEGRAŁ DOBRA I BIZUTERJĘ SWEJ ŻONY. — PUNKT ZBORNY HAZARDZISTOW I SZULERÓW. — PRZEGRANA WYNOSI 32.000 DOLARÓW.

Lwów, 21. marca.

(h). Nałóg gry hazardowej pociągnął w tych dniach **w odmęt kompletnej ruiny materjalnej jednostkę ze sfer ziemiańskich,** która w ciągu kilku dni

z zamożnego właściciela dóbr, zmieniła się w nędzarza.

Nieszczęśliwą tą ofiarą nałogu jest **p. Łom.... właściciel dóbr ze Wschodn. Małopolski.** Wpadłszy w szpony szulerów, grał on przez kilka **nocy**

w baccarata w kawiarni Wiedeńskiej

i w ciągu tak krótkiego okresu zdołał przegrać swoje

dobra, oraz wielomiljardowej wartości biżuterję swej żony.

Jak się dowiadujemy, znaczna część tego majątku dostała się **do rąk właściciela kawiarni Wiedeńskiej p. Blockiego,** który sam gra po całych nocach i ściąga do partji niedoświadczonych ludzi.

Nie jest to zresztą pierwszy wypadek zgrania się ofiar hazardu w tym lokalu. Jak nas informują, w lokalu tym **koncentrują się obecnie w porze nocnej wszyscy lwowscy hazardziści i szulerzy** i noc w noc poważni ludzie ze sfer kupieckich, przemysłowych, lub ziemiańskich

zgrywają się tam do nitki.

Wtajemniczeni w tragedję p. Łom... twierdzą, że nieszczęśliwiec w ciągu tych kilku **dni**

przegrał majątek, obliczany na 32.000 dolarów.

Jako pendant do tego faktu donoszą pisma krakowskie, że jeden z magnatów przegrał w Krakowie w **tych dniach** w karty **60.000 dolarów.**

Z ziemi stanisławowskiej.

(Oryginalna korespondencja „Gazety Porannej“).

Stanisławów, 20. marca.

Udusiła w śnie dziecko. Córka wójta wsi Strymba, pow. Nadwórna, Marja Łuciów, kładąc się onegdaj na spoczynek, położyła obok siebie w łóżku dwumiesięcznego synka, chcąc go nakarmić. Znużona całodzienną pracą, wnet twardo zasnęła, a obudziwszy się nad ranem, obaczyła ku swemu przerażeniu martwe zwłoki dziecięcia, które w czasie snu przygniotła zapewne i udusiła. Zbrodnia dzieciobójstwa est zdaje się wykluczona, gdyż Łuciowa żyje bardzo dobrze z mężem i dziecko ślubnego pochodzenia bardzo kochała.

Gospodarz obrabował najemników. Ołeksa Hrehorów, gospodarz we wsi Pasieczna, pow. Nadwórna, zatrudniał przez kilka dni u siebie Piotra Hudaka i Dmytra Majkowskiego za umówioną zapłatą w mące i narzędziach gospodarskich. Gdy po kilku dniach robotnicy ukończyli swą pracę i zabrawszy otrzymane w zamian wiktuały i narzędzia, odeszli, napadł ich Hrehorów na gościńcu i grożąc pobiciem, odebrał im ciężko zapracowaną zapłatę. Sprawa oparła się o policję, która na Hrehoruka wniosła doniesienie karne za zbr. rabunku, nie uznając tłumaczeń jego, że dlatego odebrał robotnikom zapłatę, gdyż nie chcieli dłużej u niego pracować.

Pożyteczna instytucja. W dniu 9. bm. o godz. 11. przedpoł. odbyło się we własnym lokalu przy ul. Sapieżyńskiej l. 9. walne zgromadzenie przedwojennego banku „Two Oszczędności i Kredytu w Stanisławowie“, Sp. z ogr. odp. Celem zgromadzenia było reaktywowanie banku niefunkcjonującego przez cały czas wojny, a dającego przed wojną tak wybitną pomoc finansową drobnemu kupiectwu i rzemieślnikom. Wybrano jako dyrektorów pp. Haftera Izydora, Eingenfelda, Sokala Leona i Mendelsohna Juljusza. — **Do Rady nadzorczej** pp. Bartfelda Abrahama, Bibringa Kamana, Dermana Pinkasa, dr. Epsteina Herscha, Gerstena Szymona, Godberga Henryka, Horowitza Anzelma, dr. Jonasa Rubina, Schorra Michała, Vogla Chaima, Weidenfelda Eisiga, inż. Windreicha Henryka. Świeżo reaktywowanej placówce należy życzyć pomyślnego rozwoju, mając na widoku dobro kupiectwa, oraz rzemieślników.

Kronika tarnopolska.

(Oryginalna koresp. „Gaz. Poran.“)

Tarnopol, 20. marca.

(l). **Groźny ogień** wybuchł w kinie **Switeź** dnia 12. bm. wieczorem w czasie przedstawienia filmu „**Ofiara**“. Przez nieostrożność operatora kinowego zajął się film i buchnął żywym płomieniem, operator miał jednak tyle przytomności, że chwyciwszy za niezajętą płomieniem część filmu, rzucił go poza obręb laboratorjum do „foyer“ I. piętra, gdzie celulosa buchła wielkim płomieniem, ogarniającym całą poczekalnię I. piętra i wywołując przerażenie u osób, będących zewnątrz kina. W sali kinowej też powstał popołoch tylko wśród wyjątkowo nielicznych widzów galerji, którzy jednak wczas bocznemi schodami wydostali się z obrębu niebezpieczeństwa. Ogień szybko ugaszono i skończyło się tylko na strachu, opaleniu drzwi i uszkodzeniu ścian poczekalni I-go piętra. Niebezpieczeństwo było jednak wielkie, a wypadek sam winien być nauczką ostrożności dla miejscowej straży ogniowej, która od dłuższego czasu do przedstawień kinowych nie wysyła wcale pompierów.

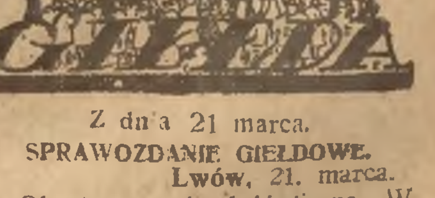
Samobójstwo czy przypadek tragiczny? Przed kilku dniami znaleziono na torze kolejowym między Zborowem a Jezierną ciało ludzkie, poszarpane przez pociąg do tego stopnia, że nie można było rozpoznać ani osoby zabitego, ani nawet barwy odzienia. Nieszczęśliwca przejechało widocznie kilka pociągów nocnych. Dochodzenia odnośnie do wypadku są w toku.

5.640.000.000 mar. p. wyniósł czysty zysk, osiągnięty z rautu z tańcami z dnia 9. bm., urządzonego na rzecz połączonych chrześc. towarzystw dobroczynnych. Dochód ten podzielono na cztery części między: 1) Ochronkę Wincentego a Paulo, 2) Uchodźców z za Zbrucza, 3) Ochronkę SS. Dominikanek i 4) Ochronkę polską.

„Grzegorz Dyndała“, 3-aktowa komedja Moliera, wystawiona 12. b. m. w sali Sokoła przez Teatr dramatyczny, pozostający pod kierownictwem pni **Marji Szczęsnej,** ściągnął wielu widzów. Artyści Ordon, Szczęsna, Leszczyc Konrad i Orski dopisali w całej pełni, to też dzięki starannej grze, doborowym kostjumom i należytej dekoracji sceny; rzecz sama, choć mocno trąci archaizmem, wcale dobrze wypadła.

Także amatorskie przedsiębiorstwa sceniczne ruszyły się po karnawale. Onegdaj uczenice żeńskiego gimnazjum i seminarjum pod kierunkiem prof. Juzwy na dochód Wincentego a Paulo **odegrały** z wielkiem powodzeniem trzyaktowy obrazek sceniczny „Trzewiczek królowej Jadwigi“ Marji Reutówncj, zakończył żywy obraz „Hosanna“. — Dnia 16. bm. kółko amatorskie „Gwiazdy“ w sali stow. wystawiło komedję 2-aktową: „Takich więcej“ i jeszcze jednoaktówkę. Również **„Teatr podolski“** pod artyst kierown. dr Jedlińskiego, mający już wyrobioną sławę zespołu zgranego, konkurującego zwycięsko z teatrami zawodowymi, przygotowuje po dłuższym wypoczynku karnawałowym jakieś niespodzianki i rozpoczyna w bieżącym tygodniu próby.

Po rozwiązaniu komitetu miejscowego ożywiła się w Tarnopolu w ostatnich dniach subskrybcja akcyj **Banku Polskiego.** Prym wiodą w niej urzędnicy państwowi; w szczególności subskrybowano w zeszłym tygodniu: w sądzie okręgowym 27 akcyj, w urzędzie pocztowym 23 akcyj, w dyrekcji skarbu 4 akcje, ponadto na listę komitetu wojewódzkiego subskrybowano 109 akcyj.

Z dnia 21 marca.

SPRAWOZDANIE GIEŁDOWE.

Lwów, 21. marca.

Obroty naogół dość liczne. W niekotowanych kursa niejednolite w dalszym ciągu. Obniżyły się znowu Gazy wsch. Spadły również Gazy zach., które zakończyły 27 milj. 250 tys. Jaworzno drobne słabsze o kilka miljonów. Gazolina poszukiwana z powodu dużej po-

daży obniżyła się z początkowego kursu 5 milj. na 4 milj. 600 tys. W Schönie, Przeworsku drobne transakcje. Gazociągi nieco zwyżkowały przy dość dużem zainteresowaniu. Kotowane akcje naogół utrzymane, przy niewielkiej ilości transakcji. Zieleniewski zniżkował na 45½ milj. Chodorów około 23 m. (w Warszawie 24 milj.) Browary kupowano po wczorajszym kursie. Tohan 1550. We wszystkich gatunkach w dalszym ciągu dużo towaru przy braku większego zapotrzebowania. Tendencja niejednolicie zniżkowa. Usposobienie słabe.

TRANSAKCJE W AKCJACH.

Hipot. 2650, 2625, 2675, Pokred 400, Przemysł. 2150, 2145, 2148, 2149, 2160, 2165, ZBK. 800, 850, 600, 625, 610, 800, 775, 825, 850, 700 (525), Browary 27750, 27600, 27000, 27650 (27500), Chodorów 22800, 22750, 22825, 22600, Cegielski 2625 Tohan 1550, 1525, Ćmielów 3200, (3000, 290o, 2925, 2915; 2950), Niemojowski 2400, 2300, Nitrat 1225, 1275, 1250, Oikos 16650, 16700, 16625, 16675, Parowozy 1825, 1820, 1815, 1800, Pezet 825, 810, 815, 800, 825, 850, Nafta 2375, 2360, 2350, Rakszawa 13250, Tespy 26000, 26150, 26100, 25900, 26200, 25500, Zieleniewski 45500, 45750, 45250.

OBROT W AKCJACH NIEKOTOWANYCH.

Kursa w tysiącach:

Azot 1950, 1925. Auto poznańskie 400, Bk. Ziemian (1000) 137, (100) 155. Brugger 4000. Czechowice 775. Czem. Huta 900. Elektrownia nad Sanem 815, 820. Gazy 103000, 102000, 102500, 105000, 104000, 104000, 104500, 105000, 106000, 105500. Gazy zachodnie 28500, 28250, 28000, 27750, 27500, 27250. Gazolina 5000, 4800, 4700, 4600, 4575, 4600. Gazociągi 850, 875, 900, 890. Jaworzno 107500, 107000, 107500, drobne 116000, 115500, 115000, 114750. Len 5100, 5000 bez przedpłaty. Lesienice 8500. Nobek 6500. Machlejd 5330, 5400. Olkusz 2000. Przew. okarne. 1025000. Rolind. 1700, 1750, 1800. Schön 408000. Szkło w Krośnie 8000. Węglówki 129, 128, 127½, 127, 126, 126 i ćwierć. Superfosfaty 1825.

Giełda zbożowa.

Lwów, 21. marca.

Zastój w transakcjach giełdowych i pozagiełdowych. Giełda nielicznie odwiedzana. Brak podaży i popytu. Tendencja ustalona. Usposobienie bez ochoty.

Pszenica krajowa 73/74 ex 1923 36 do 38 m. 500 tys., Żyto małopolskie 68/69 ex 1923 22 do 23 m., Żyto małopolskie 65/66 19 m. 500 do 20 m. 500 t., Jęczmień małopolski browarniany 21 m. 500 tys. do 22 m 500 tys., Jęczmień małopolski przemiałowy 18 m. 500 tys. do 19 m. 500 tys., Owies małopolski 44/45 ex 1923 21 m. do 23 m.

Ceny rozumieją się w markach polskich za 100 kg bez podatku spożywczego, miejsce stacja załadowania. Ceny szacunkowe bez trans.

Giełda warszawska.

AKCJE.

Bk dyskont. warsz. 33½ m., Bk handl. 33 33 m., 35½ m., Bk dla handlu i przem. 6,100—6,600, Bk kred. warsz. 2,100—2,200, Bk przem. warsz. 500, Bk polsk. handl. Poznań 9½ m. do 10 m., Bk przem Lwów 2,200—2,125. Bk Tow. współ. Warszawa 21½ m. do 22 m., Bk zachodni 11,250, Bk ziemsk. kred. Lwów —.—, Bk zj. ziem pol. warsz. 5½ m., Bk zw spół zarob Poznań 23,250. Bk Związku ziemian 750. Cerata 800. Kijewski i Scholze 1,725. Puls 1.700. Spiess i Syn 4,200. Wildt 775. Cukrownie: Chodorów 24 m., Czersk 3,100. Częstocice 10 m., Gosławice 5.300. Michałów 3,050, Grodzisk 3,000. Firlej 3,700, Łazy 676, Cukier 18 m., Drzewn. przemysł i handel 1,750. Warsz Tow. kop. węgla 25—30 m., Fitzner i Gampner 35—37½ m., Cegielski 2,650. Siła i światło 2,625. T. H. T. 13 m., Zjed. maszyn 1,400, Polski Loyd 425. Brovn Bovery 4 m., Dźwignia 825, Szumilin herbata 400. Dąbrowa 4,550, Zgierz 17½ m., Leszczyński 4 m., Lilpop i Rau 3,150, Modrzejowskie zakł. 51 m., 60 m., Norblin 3,200. Ortwein i Karasiński 2.275. Ostrowieckie zakłady 48—53 m., Parowozy 1,900. Pocisk 5,700, Rudzki 8,100, Starachowice 16,400. Unia 22½ m., Ursus 5 m., Zieleniewski 47 m., Zawiercie 226 m., Żyrardów 1,750 m., Belpol 475, Borkowski 5,900, Wulkan 21 m., Jabłkowscy 850, Polbal 700. Skup skór 11,750, Żegluga 900, Zachodnie Tow. 625. Ćmielów 3,200, Elektryczność 7,900. Pol. Tow elektr. 925, Haberbusch 29½ m., Fabryka papieru Klucze 5,300. Korek 450, Polska nafta 2½ m., Pol. przem. naftowy 4,200 Pustelnik 5½ m., Spirytus 9½ m., 10½, Konopie 2,800. Przemysł leśny 550, Rylscy 625, Nobel 6,650.

Ciężkie zarzuty przeciw kierownikom Banku naftowego

PROKURZYSTA PRZECIW WICEPREZESOWI I CZŁONKOWI RADY NADZORCZEJ. — TRANSAKCJE AKCJAMI I DOLARAMI. — ZAOFIAROWANY DOWÓD PRAWDY.

Lwów, 21. marca.

(H) P. Włodzimierz **Czerkas**, prokurzysta Banku Naftowego we Lwowie, ul. Leona Sapiehy l. 3 wniósł w lutym br. pismo do prezesa tegoż Banku, p. Józefa Tomickiego, w którem **zarzuca urzędującemu wiceprezesowi Szaynokowi i członkowi Rady nadzorczej p. Wieleżyńskiemu, że wystawiali masowo weksle**, aby eskontować je następnie pod firmą Banku w P. K. K. P., a otrzymawszy kredyt za znaczną **część** uzyskanej gotówki **kupować na spekulację dolary, utrudniając w ten sposób sanację skarbu.** Dalszy zarzut p. Czerkasa polega na tem, że gdy Międzymiastowe Gazociągi rozpisały subskrypcję na nową emisję akcji, i rząd, chcąc uzyskać fundusze do wykonania prawa poboru akcji nowych, postanowił część akcji starych spieniężyć, **polecił p. Wieleżyński Czerkasowi rzucić na giełdę kilka tysięcy akcji Gazociągów, by w ten sposób kurs ich tak obniżyć, iżby rząd akcji swoich sprzedać nie mógł.**

Pp. Szaynok i Wieleżyński z tego powodu **wnieśli skargę przeciw p. Włodzimierzowi Czerkasowi o obrazę czci.** Wczoraj odbyła się w sądzie powiatowym Sekcji III. rozprawa przed sędzią Jamińskim. Oskarżony Czerkas **przyznał się do autorstwa listu i zaofiarował dowód prawdy na wszystkie swoje twierdzenia**, dodając, że kierownik Banku dawał mu również często zlecenia **zakupywania dla Banku dolarów na czarnej giełdzie.**

Sędzia dopuścił dowód z kilku świadków i odroczył rozprawę celem wezwania ich do Sądu.

Sprawa powyższa budzi naturalnie **wielkie zainteresowanie w sferach kupieckich i przemysłowych.**

Giełda krakowska.

AKCJE KRAKOWSKIE (w tysiącach).

Kraków, 21 marca.

Bk Ziemski kred. 675, Ćmielów 3325, Zieleniewski 47000, Cegielski 2700. Parowozy 1825, Trzeb. żelazo 2875, Trzeb. mydło 16400, Pocisk 5500, Górka 73500, Siersza Górnicza 23250, Elektrownia 1425, Pol. Nafta 2425, Pokucie 2160, Krakus 7600, Chodorów 23000, Jaworzno drobne 115000, Gazy wschodnie 108000,

Giełda gdańska.

Gdańsk. (Tel. GP). „Balt. Presse" 0,619, Marka polska 0,628 do 0,632. Londyn 25, Paryż 30,42 do 30,58. (AW.)

Obroty pozagiełdowe

Lwów, 21. marca.

Dziś tendencja chwiejno zniżkowa. Obrót ożywiony. Dolary ameryk. 9 m. 425 do 9 m. 450 tys., dolary kanad. 8 m. 800 do 8 m. 900 tys., korony czeskie 265 do 270 tys., leje 440 do 450 tys., funty szterl. 39 m. do 40 m., franki fr. 420 do 430 tys., franki szwajc. 1,610 do 1,620 tys.

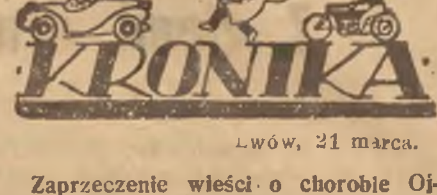
Złoto: 20 kor. 42 m. do 42½ m., 20 frank. 39 m. do 40 m., 10 rubli 53½ do 54½ m.

Srebro: kor. austr. 745 do 760 tys., 5 kor. 3 i trzy czwarte m. do 3 m 800 tys., floreny 1 i trzy czwarte m. do 1 i siedm ósmych m., ruble 2 i trzy czwarte m. do 3 m., kopiejki za rubel 1 i trzy ósme do 1½ m.

Giełdy obce.

GIEŁDA ZURYCHSKA.

Zurych. (PAT.) Notowania końcowe). N. Jork 578½. Londyn 24.89½. Paryż 30,00, Wiedeń 0,0081½, Praga 16,73½, Włochy 24,80, Belgja 24,05, Budapeszt 0,0085, Sofja 4,15, Holandja 214,75, Chrystjanja 75 i pięć ósmych. Kopenhaga 90,60, Sztokholm 152,50, Bukareszt 3,05, Berlin 0,131½. Belgrad 7,10½. (AW.)

Lwów, 21 marca.

Zaprzeczenie wieści o chorobie Ojca św. W depeszy wczorajszej pod tym tytułem, złożono mylnie zamiast Pius XI. — Benedykt XV. Mamy nadzieję, że ta omyłka zecerska będzie jeno dobrą wróżbą, iż popularny w Polsce Pius XI. będzie się cieszył długiem zdrowiem.

Członkowie Związku Samoobrony posiadaczy papierów wartościowych we Lwowie zechcą odebrać papiery złożone do depozytu w Banku Dyskontowym najdalej do dni 14, ile że w razie przeciwnym Bank ten policzać będzie należytość depozytową.

Wykład dyrektora Nittmana o Tybecie, tej mało znanej i tajemniczej krainie Azji odbędzie się w niedzielę 23-go bm. w sali powszechnych wykładów uniwersyteckich (gmach posejmowy) z licznymi obrazami świetlnymi. Początek o g. 5 popoł.

Staraniem Tow. Bibljoteki Słuch. Prawa odbędzie się w poniedziałek dn. 24 bm. w sali im. Kopernika w gmachu Uniwersytetu (gmach posejmowy) odczyt prof. dr. St. Starzyńskiego pt.: „Powojenny ustrój państw europejskich". Wstęp wolny.

Ferje akademickie. Według rozporządzenia min. oświaty, drugi trymestr w szkołach akademickich kończy się w bieżącym roku szkolnym 27 marca. Ferje trwać będą ponad 1 miesiąc. Rozpoczęcie trzeciego trymestru naznaczone zostało na dzień 28 kwietnia br.

Zniesione dodatki kresowe dla urzędników. Rada ministrów uchyliła swoje uchwały w sprawie dodatku kresowego dla funkc. cyw. i wojsk. pełniących służbę na obszarze woj. nowogrodzkiego, poleskiego i wołyńskiego oraz okręgu adm. wileńskiego. Prawo do dodatku kresowego przysługiwać będzie nadal tylko funkcjonarjuszom woj. śląskiego.

Fałszerz biletów i fałszerz samobójstwa. Aresztowany onegdaj w Warszawie 19-letni Ryszard Zalewski za fałszowanie biletów tramwajowych, przyprowadzony do urzędu śledczego, w czasie badania wyjął nagle rewolwer, przyłożył go do piersi i pociągnął za cyngiel. Nastąpił suchy, b. cichy odgłos, po którym Zalewski upadł i udawał nieprzytomnego. Lekarz pogotowia stwierdził lekką ranę postrzałową i zamiast naboju wyjął z pod skóry zwitek pakuł. Po nałożeniu opatrunku niedoszły samobójca pozostał w urzędzie śledczym.

Sowjety werbują młodzież krakowską. Policja krakowska oddała prokuratorji akta sprawy, dotyczące agitacji werbunkowej młodzieży do Rosji sowieckiej. W aferę wmieszanych jest kilka osób, które odpowiadać będą przed sądem w najbliższych tygodniach. Zaznaczyć należy, że w ostatnim czasie organa policyjne aresztowały w Krakowie kilku młodzieńców, którzy z namowy wysłanników bolszewickich, czynili przygotowania do wyjazdu do Rosji, celem zaciągnięcia się do czerwonej milicji.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Związku Adwokatów Polskich odbędzie się w sobotę, dnia 22 marca br. w sali Polskiego Towarzystwa Politechnicznego we Lwowie przy ul. Zimorowicza l. 9, o godz. 1830. Na porządku dziennym bardzo ważne sprawy. Wydział Z. A. P prosi o jaknajliczniejszy udział. Po Walnem Zgromadzeniu zebranie towarzyskie w Kasynie i Kole literacko-artystycznem. 3763

Ofiarności publicznej polecamy gorąco młodą panienkę, utrzymującą własną ciężką pracą sześcioro drobnego rodzeństwa. Wszelkie datki na **maszynę do szycia** przyjmuje Redakcja „Gazety Porannej", ul. Chorążczyzny 31.

Licytacja polskiej bibljoteki. Z Berlina donoszą: Odbyła się tu licytacja znanej bibljoteki radziwiłłowskiej. Ingowa-Drweska (Poznań).

Kemal Pasza wystosował do przedstawicieli obcych państw w Turcji prośbę o przesiedlenie się do faktycznej stolicy kraju Angory.

Wybuch w fabryce. Donoszą z Rzymu, że w fabryce Obertello nastąpił wybuch, który zniszczył całą fabrykę. Liczba rannych jest znaczna. Straty materjalne wynoszą 2 miljony lirów.

Bunt oficerów irlandzkich. „Daily Chronicle“ donosi, że rząd irlandzki przedłużył do dnia 22 bm. godzina 16-ta termin, w którym zbuntowani oficerowie mają się poddać.

Metalowe pieniądze sowieckie. Celem przyspieszenia bicia srebrnej monety, praca w mennicach sow. odbywa się na trzy zmiany. 40 miljonów półrublówek wybitnych będzie zagranicą. W ciągu najbliższych dwóch tygodni ma się rozpocząć bicie bilonu miedzianego. Bilon srebrny pojawił się już na rynku w niewielkiej ilości. Dotychczasowe znaki pieniężne, będące w obiegu, mają być wycofane do dnia 1. kwietnia.

W Ortebello nastąpił wybuch we fabryce dynamitu. 4 osoby ranne, szkoda wynosi 2 miljony lirów.

Dług reparacyjny Czechosłowacji 20—30 miljardów koron czeskich zredukowano do 4 miljardów koron.

Strajk pocztowców... portugalskich. (K). W Portugalji wybuchł strajk urzędników pocztowych. Rząd otrzymał od izby upoważnienie do walki ze strajkiem, w następstwie czego udzielił dymisji wszystkim urzędnikom, którzy opuścili służbę. Zamiast urzędników strajkujących pracuje wojsko, które utrzymuje służbę pocztową bez przerwy.

Z TEATRU

TEATR WIELKI.

Sobota 22 (o 3) „Jak wam się podoba“ (dla młodzieży).

Sobota 22 (o 7) „Cavalerja“ z p. Platówną i Bedlewiczem i „Tajemnica Zuzanny“.

Niedziela 23 (o 3) „Kościuszko pod Racławicami“ (popularne).

Niedziela 23 (o 7) „Prorok“.

Poniedziałek 24 „Pani X.“ (ostatni gość. występ Bednarzewskiej).

Wtorek 25 (o 3) „Danton“.

Wtorek 25 (o 7) „Traviata“ (gośc. występ Zamorskiej).

Środa 26 „Prorok“.

Czwartek 27 „Ptak“, kom. w 3 akt. J. Szaniawskiego (premjera).

TEATR MAŁY.

Sobota 22 „Upiory“ (z Siemaszkową).

Niedziela 23 „Pokojówka“.

Poniedziałek 24 „Upiory“ (z Siemaszkową).

Wtorek 25 „Świderek“.

Środa 26 „Upiory“ (z Siemaszkową).

Czwartek 27 „Upiory“ (z Siemaszkową).

TEATR NOWOŚCI.

Sobota 22 „Ks. Olala“.

Niedziela 23 „Katja tancerka“.

Poniedziałek 24 „Królowa Montmartru“

Wtorek 25 „Mikado“.

Środa 26 „Mikado“.

Czwartek 27 „Katja tancerka“.

Wielkie rozmiary ukrywania wysokości obrotów.

OBECNA PRODUKCJA PRZEMYSŁOWA POLSKI = 80% PRZEDWOJENNEJ. — PODATEK OBROTOWY WINIEN DAĆ 216 MILJ. FRANKÓW ZŁ., DAŁ ZAŚ TYLKO 27 MILJ., CZYLI 13%. — ENERGICZNE ZARZĄDZENIA PRZECIW UKRYWANIU OBROTU.

W celu wykazania, w jakim stopniu pobierany obecnie podatek obrotowy obciąża produkcję przemysłową i obrót handlowy z inicjatywy p. Ministra skarbu dokonano **zestawienia danych o wartości produkcji przemysłowej przed wojną,** o procencie uruchomienia poszczególnych gałęzi produkcji w r. ub., oraz wartości tych produkcji i wreszcie danych **o wywozie i przywozie.** Na tej zasadzie **osiągnięto cyfry obrotu handlowego ogólnego.**

Dane te wykazują, iż **wartość produkcji przemysłowej polskiej przed wojną wyrażała się w sumie 6.078.521.000 fr. zł., w roku 1923 zaś suma 4.863.257 fr. zł., co stanowi 80% wartości produkcji przedwojennej.**

Obrót handlowy wytworami przemysłu wynosił natomiast w r. ub. 9.330.987.000 fr. zł., łącznie zaś z wartością przedmiotów spożycia miast przywożonych ze wsi, a nieprzerabianych w fabrykach wyniósł w roku 1923-cim 10.806.405.00 fr. zł.

Wedle tego obliczenia **podatek obrotowy winien dawać rocznie Skarbowi około 216.000.000 fr. zł., dał zaś w r. ub. tylko 27.037.440 fr. zł.** szwajc, **czyli zaledwie 13%, reszta zaś nie wpłynęła do kas skarbowych wskutek ukrywania rzeczywistych obrotów handlowych.**

Wpływ z tego źródła w r. b. przeliminowany jest w sumie 100.000.00 fr. zł., **a więc o połowę mniej niż przynieść winien skarbowi** przy ścisłem obliczaniu obrotu.

Z polecenia Min. Skarbu **urzędy podatkowe winny w 1924 r. dostosować wpływy z podatku obrotowego do rzeczywistego obrotu handlowego, zapobiegając ukrywaniu istotnej wysokości tych obrotów.**

Dlaczego fryzjersy podwyższyli taksę?

Lwów, 22 marca.

(jp.) Podwyższenie taksy w Zakładach fryzjerskich, wynoszące w I. kategorji 100 prc., zaś w II. kategorji 75 prc., stało się bardzo niemiłą niespodzianką dla wszystkich, zmuszonych korzystać z usług tych Zakładów, a w ślad za tem spotkał fryzjerów zarzut paskarskiego śrubowania cen, tembardziej potępienia godnego w okresie sanacji stosunków drożyźnianych.

Celem odwrócenia od siebie odium powyższego zarzutu w Redakcji naszej jawili się przedstawiciele korporacji fryzjerskiej z prośbą o przedstawienie powodów tej podwyżki.

Przełożony korporacji oznajmił nam, że mimo bardzo trudnych warunków bytu, korporacja wstrzymywała się przez 2 i pół miesiąca z podwyższeniem cennika, lecz ciężary, jakie rząd i władze nakładają na ten zawód, zmusiły ich wreszcie do tego.

W pierwszej linji żalą się fryzjerzy na wymierzenie im podatku obrotowego, zupełnie nieuzasadnionego w ich fachu. Przytem podatek ten wymierza się właścicielom fryzjerni od całej kwoty zarobku, podczas gdy muszą oni z tego płacić 50 prc. swoim pomocnikom.

W ostatnim czasie nadto, bardzo ciężko odbiło się na ich budżecie zwaloryzowanie opłat dla Kasy chorych i różnych innych opłat na rzecz gminy, a mające nastąpić w najbliższym czasie olbrzymie podwyższenie stawek czynszowych grozi ruiną wielkiej części fryzjerom, bo prócz kilku wielkich pierwszorzędnych zakładów, inne, mniejsze przedsiębiorstwa, obciążenia tego znieść nie zdołają.

Dział ekonomiczny.

DORAŹNE WYMIARY OPŁAT SKARBOWYCH.

Lwów, 21. marca.

Dla dogodności płatników wprowadza Izba skarbowa w życie instytucję **„wymiarów doraźnych“ opłat skarbowych:** Na żądanie strony, która przy zgłoszeniu aktu prawnego oświadczy gotowość złożenia natychmiast całej przypadającej sumy opłaty, właściwa władza skarbowa **dokona w krótkiej drodze obliczenia przypadającej opłaty, oraz poda ustnie jej wysokość do wiadomości płatnika, a zarazem umożliwi uiszczenie należności w miejscowej Kasie skrbowej. Na tak obliczone opłaty nie będą płatnikom doręczane dodatkowo formalne wezwania ołatnicze.**

Urząd wymiaru należytości we Lwowie, oraz Inspektoraty skarbowe w siedzibie Dyr. Okręgu skarb. **nie będą dokonywały wymiarów doraźnych od aktów, dotyczących spadków, dalej kontraktów darowizny, tudzież aktów co do których dla braku na razie podstaw wymiaru, obliczenie opłaty dopiero w przyszłości może nastąpić.**

Inspektoraty skarbowe poza siedzibą Dyrekcji będą na razie uskuteczniały doraźne wymiary opłat **tylko od kontraktów kupna nieruchomości.**

*

PODWYŻSZENIE DRUGIEJ ZALICZKI NA PODATEK MAJĄTKOWY.

Izba skarbowa podaje do publicznej wiadomości, że stawki drugiej zaliczki na podatek majątkowy, nieuiszczonej w przepisanych terminach płatności, podwyższone zostały o 10 prc. za każdy miesiąc zwłoki, począwszy od dnia 5-go marca 1924, tj. od dnia ogłoszenia rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej w Dzienniku Ustaw R. P. Przy obliczeniu podwyżki miesiąc zaczęty liczy się za cały, a to już od dnia następnego po upływie terminu płatności. Niezależnie od tej podwyżki, będzie się pobierało odsetki zwłoki w wysokości 2% miesięcznie. Postanowienia te nie stosują się do płatników, którzy mają prawo do zniżki z powodu zniszczenia wojennego.

*

Podwyższenie opłat od uprawnień górniczych. Sejm przyjął projekt ustawy o opłatach od uprawnień górniczych, podwyższający te opłaty na rzecz państwa od każdej wyłączności poszukiwań górniczych.

(K) **Eksport polski do Turcji.** Firmy tureckie pragnąc nawiązać stosunki handlowe z Polską zwróciły się do czynników miarodajnych z prośbą o adresy fabryk polskich, któreby chciały nawiązać stosunki handlowe z Turcją. Nadają się do eksportu następujące produkty: zapałki, naczynia emaljowane, kuchenne i gospodarcze, przędza wełniana, wyroby bawełniane oraz wyroby pończosznicze z bawełny.

Co to jest „Terma“?

OSZCZĘDNOŚĆ OPAŁU GŁÓWNYM WARUNKIEM UZYSKANIA RÓWNOWAGI EKONOMICZNEJ.

Olbrzymia drożyzna opału, to jedno z najprzykrzejszych zjawisk powojennych, które odbija się fatalnie na równowadze budżetowej prywatnych gospodarstw, a zarazem działa paraliżująco na rozwój przemysłu, w dalszej linji wytwarzając kadry bezrobotnych. W tych warunkach pierwszorzędnego znaczenia nabierają dążności do jaknajwiększej ekonomji opału, będącej równoznaczną z ważnością ogrzania ognisk domowych i potanieniem produkcji przemysłowej. To też zagranicą, a w szczególności w praktycznych Niemczech wiele uwagi poświęcają temu problemowi. U nas w Polsce uczyniono dotychczas w tym kierunku bardzo mało.

Z tego względu zasługuje na szczególniejszą uwagę społeczeństwa niedawno otworzona u nas we Lwowie placówka handlowa „Terma“, powstała za inicjatywą i pod kierunkiem inż. Konrada Lisowskiego i Karola Larskiego.

„Terma“ postawiła sobie dwa główne zadania: 1) dostarczanie jak najtańszego opału, oraz 2) wprowadzenie urządzeń, pozwalających na uzyskanie jak największej ilości ciepła przy zużyciu jak najmniejszej ilości materjału opałowego.

Celem przeprowadzenia pierwszego ze swych zamierzeń „Terma przyjęła zastępstwo wielkich skarbowych kopalni węgla na Górnym Śląsku, posiadających jeden z najbardziej wartościowych rodzajów węgla w Polsce. Nadto firma prowadzi na wielką skalę handel drzewem i posiada wielkie składy drzewa przy ul. Janowskiej, obejmujące przestrzeń 1.500 sążni kw. Skład ten jest zaopatrzony w parową cyrkularkę do rąbania drzewa, oraz utrzymuje 5 par koni do rozwózki. Załatwianie tych czynności we własnym zarządzie, jakoteż sprężyste i energiczne prowadzenie interesów, umożliwia firmie dostarczanie odbiorcom opału po cenach stosunkowo bardzo niskich, czego najlepiej dowodzi fakt, że „Terma“ dostarcza drzewa porąbanego nienagannie, wraz z dostawą do domu taniej, aniżeli miejski Urząd opałowy, węgiel zaś górnośląski najlepszej jakości, niemal w tej samej cenie, co magistrat węgiel jaworznjański. Podnieść przytem z uznaniem należy, że „Terma“ udziela urzędnikom państwowym dogodnych kredytów i spłat.

Drugiem zadaniem „Termy“ niezwykle doniosłego znaczenia jest wprowadzenie do przedsiębiorstw przemysłowych przyrządów i urządzeń, mających na celu ekonomję opału, jak np. przyrządy do czyszczenia kotłów dla uniknięcia tworzenia się kamienia wapiennego, utrudniającego ogrzewanie wody. Celem dostarczania przedsiębiorstwom tych przyrządów, przyjęła „Terma“ zastępstwo bardzo poważnych firm zagranicznych.

„Terma“ podejmuje się również przerabiania palenisk na opalanie węglem drobnym i miałem, którego cena jest trzy razy niższą, aniżeli cena węgla w kostce i bryłach, przy równej wartości opałowej. Wiele takich przeróbek firma przeprowadziła już w naszem mieście ku wielkiemu zadowoleniu klijentów, jak wogóle stwierdzić należy, że w czasie swojego krótkiego istnienia dzięki sprawnej obsłudze klijenteli i niezwykłej uprzejmości Zarządu „Terma“ potrafiła sobie zdobyć pełne uznanie u szerokiego ogółu.

To też w biurach „Termy“ znajdujących się przy ul. Lelewela przez cały dzień odbywa się ożywiony ruch stron, zaś składy przy ul. Janowskiej 75 oraz własne place firmy na dworcu Lwów-Kleparów napełniają się coraz to świeżym materjałem opałowym.

Posady i praca

LEKTOR (ka) poszukiwany celem czytania gazet, powieści, dzieł naukowych starszemu panu o osłabionym wzroku. Wymagania: duża inteligencja, język polski, niemiecki konieczny, francuski pożądany. Czas zajęcia 4—5 godzin dziennie. Referencje konieczne. Listy pod Lektor do Biura ogłoszeń Sokołowskiego, Jagiellońska 7. 3784-2

STARSZA panna z dobrego domu poszukuje posady do samoistnego zarządu; jako gospodyni zajmie się dziećmi u wdowca. Zgłoszenia pod „Emilia" do Administracji. 3805

INŻYNIER, zdolny korespondent i kalkulator, opracowuje memorjały, prospekty, wykonuje kontrolę rachunków, przedmiarów etc. u siebie w domu, lub przyjmie też posadę na czas krótki. Zgłoszenia pod „Doświadczony" do Adm. „Gaz. Por.". 3810

AJENTA miejscowego i podróżującego poszukuje pierwszorzędne przedsiębiorstwo z branży papierniczej i galanteryjnej. Zgłoszenia z referencjami do Administracji pod „Samodzielny". 3811-2

BIEGŁY korespondent polsko-niemiecki poszukiwany. Józef Karrach, Kościuszki 18. 3814

POSZUKUJE SIĘ zaraz Panie do szycia bielizny damskiej, do haftu białego, mereszkowania ręcznego i na maszynie oraz monogramów! Zgłoszenia przyjmuje się od godz. 9—1 i od 4—6. Zielona 11, parter na lewo.. 3723-3

MAJSTER AUTOMOBILOWY z długoletnią praktyką zagraniczną poszukuje posady. Przyjmę także posadę montera. Łaskawe zgłoszenia pod Neub. 3766 3

DOKTÓR PRAW, absolwent wiedeńskiej Akademji handlowej z praktyką handlową, wstąpi do przedsiębiorstwa handlowego. Zgłoszenia: Administracja pod „Reprezentacyjny". 3788-3

Mieszkania, lokale, sklepy

„INFORMATOR" Biuro Mieszkaniowe Kopernika 22, telefon 446, poszukuje dla solidnej zamożnej klijenteli mieszkania różnych pokoji, wszelkiego rodzaju lokali, przeprowadza zamiany w Warszawie, Krakowie, Poznaniu. 3436-30

100 DOLARÓW da małżeństwo za pokój w śródmieściu. Zgłoszenia Administracja „Porannej" pod „Jasny". 3755-2

Kupno, sprzedaż, zamiana

RZADKA OKAZJA. W najcieplejszej okolicy Polski na Pokuciu (uprawa tytoniu i kukurudzy), 4 km. od miasta, pow. Kosów, na sprzedaż folwark, położony przy gościńcu: 53 morgów, gleba kulturna, kilka morgów 60-letniego lasu, sad, staw 1-morgowy, rzeczka we własnym obrębie, dom mieszkalny obszerny, 11 pokoi, komfort, zabudowania gospodarskie, pasieka, inwentarz martwy. Cena 15.000 dolarów. Wiadomość: Dębicka, Lwów, Chowa 2. 3813

KUPIĘ wózek dziecinny na dwoje, w dobrym stanie. Zgłoszenia do Administracji pod „Bliźnięta". 3818

PORCELANĘ i SZKŁO antyczne kupuję. Zgłoszenia pod „Zbieracz" do Administracji. 2787-?

Rozmaite

UNIEWAŻNIA się zgubioną książeczkę wojskową, wydaną przez P. K. U., Stryj na nazwisko Łabancio Stefan.

SPRZEDAJEMY już losy loterji klasowej (złotej). Cały los 6 zł., (mp. 10.800.000), połówka 3 zł. (mp. 5.400.000). Ciągnienie 1 klasy 15. kwietnia. Wszystkie wygrane płatne w złocie. Dom bankowy Schütz i Chajes, Lwów, pl. Marjacki 7. 3812-3

TOKARNIE, Heblarki, Prasy, Wiertarki, Młoty sprężynowe, Piły taśmowe, Gryzerki, Transmisje, Gatry, Pasy, Prasy do dachówek, Beczki żelazne, Pompy, Oliwę po zniżonych cenach poleca **„PILOT"**, Lwów, ul. Batorego 1. 4. 3089-15

Do sprzedania
kompletne urządzenie stolarni maszynowej składające się z kilku maszyn, oraz kilkunastu warsztatów i kompletem narzędzi.
Zgłoszenia pod „Stolarnia" do biura reklamy „Prasa" Kraków, Karmelicka 16

Madriers i Bastings
oraz deski świerkowe i jodłowe
26, 33 i 40 mm
poszukujemy do natychmiastowego kupna dla poważnego odbiorcy zagranicznego.
Zgłoszenia pod „FRANCJA" do Biura ogłoszeń „PRASA", Kraków, Karmelicka 16. 3772

CENY NAJNIŻSZE.
ROK ZAŁ. 1888.
Meble
Dywany
Kilimy
Dekoracje
Pościel
Wyprawy ślubne
JÓZEF SCHUSTER
Lwów,
RUTOWSKIEGO 10
ROK ZAŁ. 1888.
WIELKI WYBÓR.

PANIE! Nadeszły już do fabryki najnowsze zagraniczne formy do przeróbek na kapelusze słomkowe, które przyjmują Składnice przy pl. Marjackim 8, ul. Kazimierzowskiej 25 i ul. Gródeckiej 72. Pierwsza krajowa fabryka kapeluszy Rudolfa Neuwelta, Balonowa 3. 3386

Obuwie eleganckie trwałe i lekkie wzorów najnowszych konkurencyjnie
pod gwarancją wykonuje w najkrótszym czasie pracownia
JANA HAJDUCZKA
Lwów, pl. Bernardyński 3.

Uczeń do nauki drukarskiej
w dziale zecerskim i maszynowym
potrzebny zaraz.
Zgłoszenia w Zarządzie Drukarni Polskiej, ul. Chorążczyzny 31, od godz. 8—3.

Zegarek niklowy Anker szwajcarski z gwarancją
18,800.000 Mkp.
Wysyła na prowincję odwrotną pocztą za zaliczką, wystarczy pocztówka
H. GUTTERMAN, zegarmistrz
Sykstuska 14.
Przyjmuję naprawę zegarków uskuteczniam 3774 precezyjnie i szybko.

ŻURNALE
MANEKINY
WZORY
3553 poleca:
A. GELLES, Tarnorel. Wałowa 2.

Reprezentacji
lub wyłącznej sprzedaży na byłą Kongresówkę i województwa wschodnie poważnych firm krajowych poszukuje spółka akcyjna, mająca siedzibę w Warszawie. — Oferty sub: „Ascor" do Reklamy Polskiej, Warszawa, Jasna 10

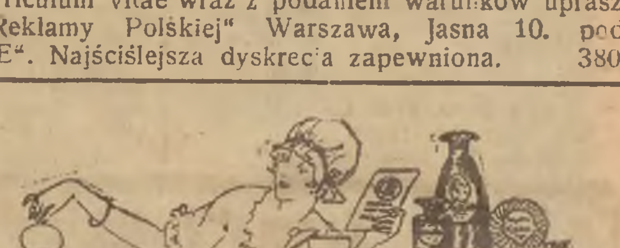
Zdumiewająco niskie ceny na najelegantsze i najtrwalsze **OBUWIE**
wyłącznie u firmy **S. WALLACH Rynek 12 a.**
Dla PP. Urzędników dogodne spłaty.

Żądajcie **Piszczkowskiego mydła „VENUS"**
„LEWEK" i tłuszcz **„TOVOTTE"**
Przedst. „RODOHAN" Lwów, Ossolińskich 6.
3556 **Miarodajnym firmom dogodne warunki.**
Telef. 13—20. **Telef. 13—20.**

POSZUKUJE SIĘ
ORGANIZATORA DZIAŁU HAFTOWEGO
obywatela polskiego, władającego w słowie i piśmie językiem angielskim, doświadczonego kupca, gruntownie obeznanego z branżą naftową, energiczną osobistość, posiadającą kwalifikacje na kierownicze, odpowiedzialne stanowisko i szefa personelu. Wymagane pierwszorzędne referencje. Dokładne curriculum vitae wraz z podaniem warunków uprasza się kierować do: „Reklamy Polskiej" Warszawa, Jasna 10. pod „EXCUTIVE". Najściślejsza dyskrecja zapewniona. 3808

Czytajcie Szczutka!

Międzynarodowe Jarmarki we Frankfurcie n. M.
JARMARK WIOSENNY
odbędzie się od 6-go do 12-go kwietnia b. r.
Informacji udziela i legitymacje wydaje honorowy zastępca Jarmarków na Polskę
D./H. FRANCISZEK ROSENBAUM
Warszawa, Jasna 8. 3807

Za 2 800.000.000.000 marek
w jednym miesiącu sprowadzono do Polski kosmetyków zagranicznych. Zachowajmy ten pieniądz w kraju, popierając i kupując polskie wyroby.
KALIA **Polski Perfum**
KALIA **Polska Woda Kolońska**
KALIA **Polski Puder**
KALIA **Polskie Mydło**
KALIA **Polska Brylantyna**
J. & S. STEMPNIEWICZ, Fabryka Perfum i Kosmetyków w Poznaniu.
Oddziały: Warszawa, Ks. Skorupki 8. Kraków, Rynek Główny 46. Radom, Piłsudskiego 12

Ceny OGŁOSZEŃ: Za wiersz i szpaltowy milimetrowy w ogłoszeniach zwykłych 8 gr., w nadesłanem 21 gr.; po kronice 24 gr., w tekście (kronika, repert., dział ekonom. itd.) 28 gr. na pierwszej stronie 32 gr. za jedno słowo w drobnych ogłoszeniach 5 gr., w rubryce: kupno-sprzedaż 6 gr., matrymonjalne, korespondencje prywatne 8 gr., dla poszukujących pracy 3 gr., jedna cała strona w ogłoszeniach za tekstem 190 zł. pol., 1 cała strona w części tekstowej 320 zł. pol. cała strona pod nagłówkiem 380 zł. pol. Ogłoszenie zamiejscowe o 30% drożej. Ogłoszenia zagraniczne o 50% drożej. Za ogłoszenia w miejscu zastrzeżonem, ogłoszenia osobno stojące i bez numeru dolicza się 25%. Odpowiedzialności za terminowy druk ogłoszeń nie przyjmuje się.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. **Prenumerata** miesięczna 8,000.000 Mk. — Z dostawą na miejscu lub z przesyłką pocztową 9,000,000 Mk. — Za granicą 12,000.000 Mk.

Z drukarni Polskiej pod zarządem Z. Kiełbusiewicza we Lwowie. Odpowiedzialny redaktor: MARJAN MACHALSKI.